

Preventivna akcija policije HITROST – POČASNEJE JE VARNEJE

V skladu s sklepom delovne skupine za pripravo Resolucije nacionalnega programa varnosti v cestnem prometu, bo ministrstvo za notranje zadeve med 1. in 16. julijem 2006 nadaljevalo z izvajanjem akcijskega načrta, ki ga je v mesecu juniju pričelo Ministrstvo za promet. Preventivna akcija ima naslov **»Hitrost – počasneje je varneje«**.

Hitrost ostaja tako na slovenskih kot tudi na evropskih cestah vedno znova poglavitni dejavnik prometnih nesreč. Prevelika, predvsem pa neprilagojena hitrost je največkrat dejavnik najhujših prometnih nesreč. Tuje izkušnje kažejo, da se lahko stanje na tem področju izboljša le na osnovi načrtnega in sistematičnega delovanja vseh vpletenih, tj. izboljšanja prometne infrastrukture, spremembe vedenjskih vzorcev voznikov, učinkovit policijski nadzor, ipd.

Problematiko hitrosti spremljamo na osnovi analiz prometne varnosti. V letu 2005 se je ponovno potrdilo dejstvo, da stopnja poškodb v prometnih nesrečah narašča sorazmerno s hitrostjo. Zaradi neprilagojene hitrosti je v letu 2005 umrlo 114 voznikov motornih vozil, 522 oseb je bilo hudo, 4.040 pa lahko telesno poškodovanih. V primerjavi z letom 2004 se je število umrlih zaradi neprilagojene hitrosti zmanjšalo za 11 %, število hudo poškodovanih za 1 % in število lahko poškodovanih za 18 %. Prav tako je bila hitrost v lanskem letu vzrok 7.127 prometnim nesrečam, kar je sicer manj kot leta 2004 (8.408)¹, vendar se je, zaradi splošnega upada števila prometnih nesreč, delež hitrosti kot dejavnik prometnih nesreč povečal.

Z akcijo želimo doseči naslednje cilje:

1. ZMANJŠANJE HITROSTI NA SLOVENSКИH CESTAH,
2. POVEČANJE SPOŠTOVANJA PREDPISOV O OMEJITVI HITROSTI,
3. VPLIV NA SPREMEMBO VEDENJSKIH VZORCEV PRI VOZNIKIH GLEDE VOŽNJE S PRILAGOJENO HITROSTJO.

Akcija, ki bo potekala na območju celotne Slovenije, bo osredotočena predvsem na dosledni nadzor prehitrih voznikov. Meritve hitrosti se bodo izvajale predvsem tam in takrat, kjer se hitrost pojavlja kot dejavnik prometnih nesreč ali kršitev cestno prometnih predpisov. V okviru akcije se bodo izvajale številne aktivnosti:

- seznanjanje javnosti o akciji preko nacionalnih medijev,
- sodelovanje z lokalnimi mediji in predstavitev akcije na lokalnem nivoju,
- objava novih, aktualnih posnetkov uporabe videonadzornega sistema v medijih,
- avto šole bodo v času akcije pri teoretičnem usposabljanju kandidatov namenile eno uro predavanja o nevarnostih, ki jih povzroča neprilagojena hitrost,

¹ Podatki v oklepaju so za leto 2004

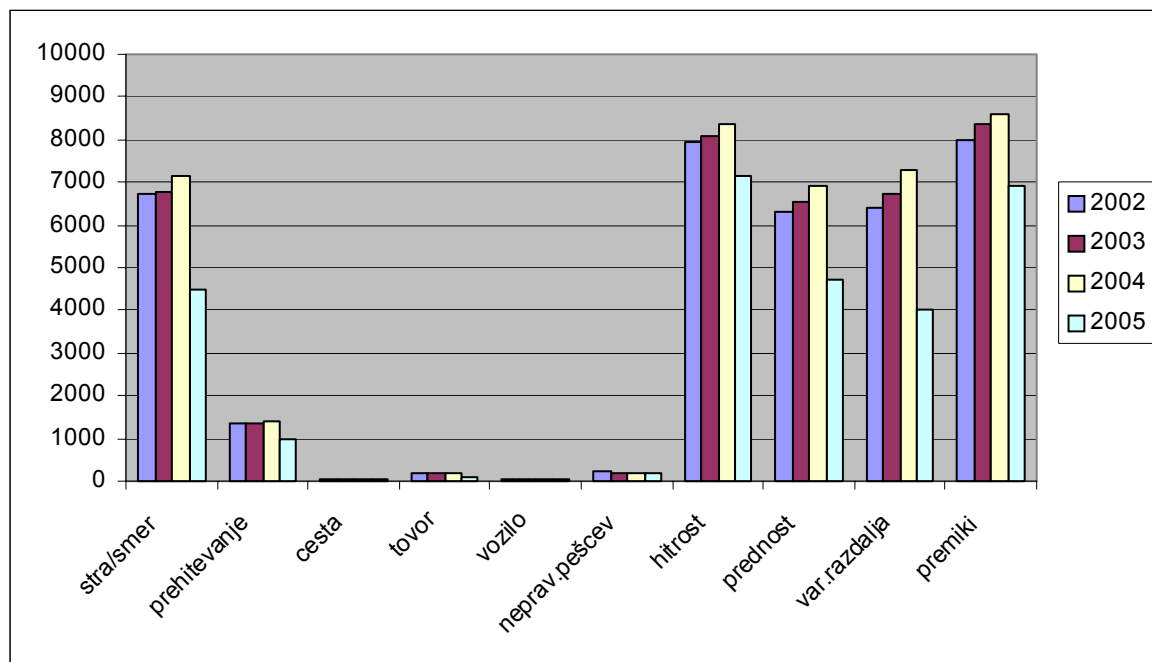
- organizacija in izvedba seminarja na temo Pravilnika o meroslovnih zahtevah za policijske starešine,
- organizacija in izvedba seminarja na temo Pravilnika o meroslovnih zahtevah za sodnike okrajnih sodišč,
- nadzor hitrost s pomočjo tahografskih vložkov.

Po ugotovitvah tujih raziskav bi z zmanjšanjem povprečnih hitrosti za 1 km/h v naseljih, lahko pričakovali zmanjšanje števila prometnih nesreč za do 4 %, kar bi pri nas pomenilo okoli 1.000 prometnih nesreč manj. Vsako znižanje povprečne hitrosti za 1 km/h zunaj naselja lahko dejansko pomeni zmanjšanje števila prometnih nesreč za približno 2 % in nenazadnje bi z zmanjšanjem povprečnih hitrosti zmanjšali število in težo posledic, predvsem med ranljivimi udeleženci v cestnem prometu (verjetnost smrti pešca se s 85 % pri hitrosti 50 km/h zmanjša na manj kot 10 % pri 30 km/h).

DODATEK – ANALIZA HITROSTI V LETU 2005

V lanskem letu je bila hitrost dejavnik nastanka 7.127 prometnim nesrečam (tabela 1), kar je sicer manj kot leta 2004 (8.408)², vendar se je, zaradi splošnega upada števila prometnih nesreč, delež hitrosti kot dejavnik prometnih nesreč povečal (tabela 2).

Tabela 1: Najpogostejši dejavniki prometnih nesreč

² Podatki v oklepaju so za leto 2004

Po nekajletnem zmanjševanju deleža prometnih nesreč zaradi hitrosti, se je slednji v letu 2005 zopet povečal (tabela 2) in predstavlja največjo vrednost v zadnjih sedmih letih – 22,9 %.

Tabela 2: Deleži prometnih nesreč zaradi hitrosti v številu vseh prometnih nesreč

Leto	delež v %
1999	20,1
2000	19,1
2001	20,2
2002	19,9
2003	19,5
2004	19,4
2005	22,9

Število mrtvih in poškodovanih v prometnih nesrečah se z leti spreminja (tabela 3). Po številu mrtvih zaradi hitrosti smo se v letu 2005 »vrnili« na stanje iz leta 2002, pri hudih telesnih poškodbah pa smo zabeležili najmanjše število od leta 1994.

Tabela 3: Posledice prometnih nesreč zaradi hitrosti

	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998	1997	1996	1995	1994
Mrtvi	114	128	102	117	140	132	149	135	166	158	166	202
HTP	523	528	585	621	944	1054	742	662	790	758	969	998
LTP	4.040	4.949	4.483	3.757	9.771	2.808	2.331	2.078	2.423	2.058	2.097	2.011

Razmerja med starostnimi kategorijami se v analiziranih letih načeloma ne spreminjajo. Največkrat so povzročitelji prometnih nesreč stari od 18. do 44. let.

Tabela 4: Starost povzročiteljev prometnih nesreč zaradi hitrosti

	2001	2002	2003	2004	2005
do 7 let	5	1	2	2	1
od 7 do 14	19	20	10	23	10
od 14 do 16	75	75	52	50	62
od 16 do 18	162	137	134	137	122
od 18 do 24	2530	2469	2561	2681	2105
od 24 do 34	2261	2378	2584	2621	2249
od 34 do 44	1421	1449	1415	1412	1232
od 44 do 54	891	982	941	1037	889
od 54 do 64	398	398	372	364	363
nad 64	209	239	218	211	208

Vrsta povzročitelja prometnih nesreč je neposredno odvisna od števila teh vozil na cestah. Prav zato je največ povzročiteljev voznikov osebnih avtomobilov, tovornih vozil in motornih koles.

Tabela 5: Vrsta povzročitelja prometnih nesreč zaradi hitrosti

	2002	2003	2004	2005
kolesar	104	110	135	114
voznik avtobusa	18	22	17	18
voznik delovnega stroja	3	3	2	4
vozni kolesa z motorjem	181	154	137	158
voznik kombiniranega vozila	85	67	96	52
voznik mopeda	2	1	4	7
voznik motornega kolesa	185	254	260	281
voznik osebnega avta	7124	7189	7451	6141
voznik specialnega vozila	13	12	15	13
voznik tovornega vozila	376	407	372	421
voznik traktorja	15	26	23	14

Število prometnih nesreč se je zmanjšalo na vseh cestah, povečanje beležimo zgolj na hitri cesti, kjer pa se je to število celo podvojilo. Največje zmanjšanje je zabeleženo na nižje rangiranih cestah kot so lokalna cesta ter ceste v naseljih. Po naši oceni je navedeno tudi vzrok za blažje telesne posledice v prometnih nesrečah. Procentualno pa se je v naseljih delež povečal iz **43,2 na 45,6 %** vseh prometnih nesreč zaradi hitrosti.

V nadaljevanju predstavljamo delež prometnih nesreč zaradi hitrosti po posameznih cestah v %, glede na vse prometne nesreče. Deleži so primerjani s podatki za leto 2002, 2003 in 2004.

Tabela 6: Delež (v %) prometnih nesreč zaradi hitrosti – po vrsti ceste

	2002	2003	2004	2005
AC	7,8	8,9	10,4	10,1
GC I. reda	8,2	6,6	5,6	6,0
GC II. reda	5,5	5,06	5,6	5,3
HC	1,8	1,9	2	3
RC I. reda	5,8	6,01	6,2	5,7
RC II. reda	8,7	9,1	8,8	7,4
lokalna cesta	9,9	9,6	9,6	8,8
ulični sistem	29,1	28,9	28,3	45,6
brez uličnega sistema	14,7	15,6	15,2	

Seveda pa se je potrebno zavedati, da se tudi v ostalih dejavnikih prometnih nesreč največkrat skrivajo elementi neprilagojene hitrosti. Ob upoštevanju tega je delež neprilagojene hitrosti kot dejavnika za nastanek prometnih nesreč okoli 80 %.